

gledajo babičke, ali se kaj terga, in če se zlo terga, jim je to znamenje nesrečnega zakona. V brakovico nameša majarona, tri brinjeve jagode in druge dišave. Potem pa beži z njo v kuhinjo, in jo na novem bukovem loparji potisne v peč, in pri peči tako dolgo čaka, deržeč štil loparov med nogami, dokler se ne izpeče.

Potem pa jo zamota v belo rušico, dene v korbulo, in sadaj banderaš beži z njo po vesi. Gosti bežijo za njim, in če je banderaš brakovico ali pirovico srečno nazaj prinesel, in ga ni v begu nihče ulovil, je to znamenje srečne ženitve.

Domu pridši dene gibanico na mizo, in vsaki gost dobi falaček pirovice.

Sedaj se začne obed — in mlini meljejo, da po želodcu ropota ko toča po koruzi.

V Verbovcu vsigdar do petka gosti vkup ostanejo, in še v petek jim mora mlada žena gibanjeve župe skuhati.

Godci zagodejo žalostnico — in konec je veselja ženitovanskega.

Jaz pa sklenem svojo povedko s besedami slovenskih pripovedovavcov: „Bil sem tudi jaz poleg, smo dobro jeli in pili — ali meni je samo po bradi kapalo — v želodcu pa ni nič ostalo.“

Z Bogom, dragi moji Verbovčani, bratje Ribčanov in Lemberžanov! Hej brata Ribničan in Lemberžan: ali ne bi tudi vidva kakošne povedala o svojih rojakih?

Razjasnjenja: Klopčeva župa, Klachelsuppe.

Slovanski popotnik.

* Društvo za jugoslavensko povestnico in starine v Zagrebu je določilo, da se k imeniku vseh dosedaj v horvaškem in serbskem jeziku natisnjenih knjig, ki ga je zložil gosp. profesor Vinko Pacel na Reki, dajajo tudi knjige bugarske in slovenske. Slavni načelnik ovega društva gosp. Ivan Kukuljević je poslal vredniku „Novic“ povabilo, naj zapiše vse knjige, ki jih je on na svetlo dal v slovenskem jeziku, in vse tiste knjige, ki so mu kakor redke znane, z natančnim naslovom, imenom pisatelja, leta, mesta in tiskarja, kjer so natisnjene bile, z veličino knjige in številom listov, ki jih obsega. Naznanjamo tedaj to povabilo vsem pisateljem slovenskim, ki so že kakošne bukve na svetlo dali, naj pošljejo kmali take napise v Zagreb ali pa vredniku „Glasnika“, gosp. Janežić-u v Celovec, ki nabira za ta namen prineske k slovenskemu slovstvu. Ker vsak naših pisateljev spozna važnost tega dela za povestnico književnosti naše, nam ni treba na dolgo prigovarjati k temu početju.

* „Horvaško-slovenske narodne pripovedke iz okolice Varaždinske.“ Pod tem naslovom je razposlal gospod profesor Matija Valjavec naročilni list za ono knjigo, ki jo je unidan oznanil v „Novicah.“ V tem razglasu gosp. profesor na drobno našteva nekoliko napisov tistih pripovedk, ki jih misli vzeti v to knjigo, namreč: a) Pripovedke, v katerih je govor o Vilah: Vile jabuke obrale. Vile cvetje pojele. Vile prosu popasle. Vile livade popasle. Vile senokošu popasle. Bendeš-Vila Mandalena. Vila v Molin-gradu. Deček imel vilinskoga konja. Vile dečka čuvala. Devojka Vila postala. Devojku Vile k sebi zele. Vile slepcu dobavile zorjino rosu. Vila svojo čer kraljiču dala. Deček Vile z-igranjem nadladal. Vile starcu oči iskopale. Devojka Vili hlad načinila. Vila Kraljeviču Marku jakost dala. Župnik pretiral Vile. b) Pripovedke, v katerih je govor o Rojenicah (Sojenicah, Sujenicah, Sudjenicah). c) Pripovedke, v katerih je govor o vučjem pastiru. d) Različne pripovedke na pr.: Torklja. Vukodlak. Podvržek. Peter Breborič. Milutin. Pe-

pelnjak. Pepelko. Deček orijaše nadladal. Deček nadladal 3 pozoje. Mačuha i pasterka. Jezuš dečku dal zmožnost da, gda oče, vtič postane. Čudotvorna vurica. Čudotvorna torbica. Vrag služi siromaka. Škatla, daj jesti, a ti, klabük, vudri zdaj. Muž gospona naplatil. Muž naplatil ženu. Kaj nikdar ne bilo. Laž i Prilažič. Jež i srna. Vuk Rjmljan. Rat med psom Belinom i vukom. Vtiča, lisica i pes. Človek, zajec, lisica i medved. — Knjiga bo 15 do 20 pol debela. Veljala bo za naročnike 48 kr. sr. in kdor bo nabiral naročnike, dobi če hoče, vsako trinajsto za nameček; po bukvarnicah pa bo več ko polveč veljala. Čas, do kterega si jo je treba naročiti, je do 1. junija 1858, do kterega časa prosim, da mi se pošljejo sèm v Varaždin imena tistih gospodov, ki si želé naročiti to knjigo. Denarja ni treba naprej dajati, pošlje naj ga vsak precej kadar dobi knjigo v roke.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Marburga 28. aprila. V svojem današnjem dopisu opravljam službo hvaležnosti do dvojih ljubih prijatlov, ktera mi je vzela nemila smert. Pervi so častitljivi fajmošter Jožef Pinter pri sv. Lavrencu v Stranicaх blizu Konjic, kteri so 1. sušca t. l. v Gospodu zaspali. Soznanil sem se z njimi še le pred tremi leti, ali našel sem v njih „moža od oka“, kakor Horvat pravi. Bili so goreč Slovenec in ljubitelj slovenskega slovstva. „Novice“ so težko vsakikrat pričakovali. Domača zgodovina jim je bila veselje, in, ker so stanovali tam, kjer je nekdanj stala rimska „Mutatio ad Lotodos“, so vsako starino, ktero so v tisti okolici izkopali, v čislih imeli. V steno svojega farovža so dali vse rimske kamne vzdati, in tako so prihodnosti ohranili drage spominke nekdanjega izverstnejšega veka kakor je sedanji vek — strastnega egoizma. Da niso časa trčili, so si izbrali za svoj samotni kraj — astronomijo, in so v jasnih nočeh lukali iz bližnje gore v velike bukve, v ktere je Stvarnik zapisal skrivne pismenke. Dva lepa teleskopa si omislilo v ta svoj namen, in po smerti večjega poklonijo marburžkemu gimnaziju, kterega pridni učenec so nekdanj bili, manjega pa celjskemu. Mi učitelji in učenci nismo blagemu možu lepše hvale vedili, kakor da smo 26. aprila za pokoj njihove duše v naši cerkvi molili, in peto mašo „da requiem“ obslužili. Večni Bog jim poverni za dragi dar in lepi izgled, kterega so dali sadanjim učencom, da se tudi oni spomnijo hvaležno kadaj učelišča, kterega učenci so sedaj! — Komaj sem s solznimi očmi odpel „Requiescat in pace“, že me čaka drugo žalostno opravilo. 25. aprila je umerl moj učitelj, kolega in dobri prijatelj Juri Mally, častni mestjanin marburžki, člen več učenih društev, jubilirani profesor, in dvakrat začasni direktor marburžkega gimnazija, v 66. letu svoje starosti. Rajni je bil rojen v Lipnici, je zveršil 6 latinskih šol v Marburgu, filozofiške nauke, kakor tudi pravoslovne v Gradcu, in je bil iz začetka profesor v Celji, po tem pa v Marburgu. Pred tremi leti je stopil v mir. Rajni profesor Mally skoz štiri leta moj učitelj, skoz 5 let pa moj kolega, je bil učitelj kakoršnih je le malo. Poseben prijatelj ubogih dijakov si je tudi prizadeval iz najslabejše glave kaj napraviti. Poleg tega je bil učen mož, in ni samo poskušal v modroslovnih spisih, temuč tudi naravoslovnih in lepoznavanskih. Lepših monografij dolnje-štajerskih krajev nimamo, kakor so njegove večidel v časopisu „Steiermärkische Zeitschrift“ natisnjene. Leta 1848 ga je marburžko mesto izvolilo za poslanca za frankobrodski parlament, kjer se je kakor zvest Avstrijan obnašal. Srečni mož ni imel sovražnikov na tem svetu, ljubilo ga je vse, kar ga je poznalo, zavoljo njegove dušne prostosti in ljubeznjive ponižnosti. To je poterdil tudi njegov pogreb, kteri je bil slovesen kakoršnega naše mesto že dolgo vidilo ni. Naj to

žalostno oznanilo njegovim nekdanjim učencem, katerih obilo ima po slovenskem Štajeru, bode hvaležen spomin! Obširniši življenjepis bode prinesel letošnji gimnazialni program.

Davorin Terstenjak.

Iz Celovca. * Velika množica laških delavcov vrè iz vseh krajev k delu na železnico, ki se nareja od Celovca do Marburga, in že je vse živo na celi poti od tod do tje.

Iz Beršeca v primorski Istri 25. aprila. — Tako stanovite zime kakor letošnje se vé pri nas le kak starček spomniti. Kdo bi verjel, da še 26. sušca zjutraj je snega na debelo padlo na že lepo cveteče mandeljnovo drevo, ako bi sam vidil ne bil? Zavolj velikega snega in hudega mraza je to leto kakor tudi druge terde zime na sosednem otoku Kerškem (Kerso) tisuč in tisuč mladih ovác (jeruhov) poginilo, kar ni čuda, ker tukajšni ljudje, živeči po starem kopitu svojih sprednikov, nimajo nobenega hleva; le pod milim in nemilim nebom prebiva njih uboga živinica noč in dan, poleti in pozimi. Mikavno je viditi iz barke, ako se pelješ pozimi blizo tega otoka, kadar sneg po višinah zapade, kako mnogoverstna živina (ovce, mezgi, konji i. t. d.) pride na kopno k morji, berž ko se sneg staja, iskaje kakošne travice in da se ogne snegu silnemu. — Sprehajaje se po vinogradih smo žalostni zapazili, da so naše brajde grozno posahnile: ali od zime ali po dôbi, se ne more reči; enoglasno tožijo skerbni kmetiči, da bode letos manj vina, ker se je moglo mnogo mertvih tersov za ogenj posekati; toda „človek obrača, Bog pa oberne.“ Na žitu in drevju ne vidimo nobene škode po pretekli krutni zimi.

Sajovec Jakob.

Iz Ljubljane. Tisto neljubo novico, da zgubimo samostojno deželno poglavarstvo in da pridemo s Korošci vred pod Gradec, je skoval bojè le kak novičar v Ljubljani, ker, kakor smo za gotovo zvedili, se na Dunaji od tega nič ne vé. — Kar dosihmal Ljubljana ni imela, nam bo napravil gosp. Miha Ambrož: mlin namreč, kterege ne goni ne voda ne sapa, ampak vodni sopár, to je tista moč, ktera goni vozove po železni cesti in ladije po morji in se parni mlin (Dampfmühle) imenuje. Kupil je tisto poslopje blizo kolodvora, kjer je poprej bila fabrika za vžigavne klinčike, in že je začel mlin delati. Tak mlin ima zraven drugih prednost tudi to dobro, da mëlje, kadar ob suši drugi mlini stojé. Res je pa od druge strani tudi, da potrebuje veliko goriva, al gosp. Ambrož ima šote in premoga dovelj. Zatorej dobro sreče! — Po smerti našega rojaka, gospod dr. Ign. Knobleher-ja, je gospod Jože Gostner, rojen Tirolec, provikar misijona v srednji Afriki. Misijon ta, kateri se razprostira čez 90 milijonov duš, ne bo nehal, ker ima sedaj že 4 štacijone: v Hartumu, sv. Križu, Šobatu in Gondokoru. Na vse strani marljivi gospod Gostner je, kakor beremo v teržaškem listu, unidan pisal, da „v Hartumu pijejo sploh avstrijske vina: Grincingerja, Gumpoldskirhnerja itd., ker se dajo dobre ohraniti in so zdravejše memo francozke mešance; tudi za presladke gerške, španske in laške marajo ljudje čedalje manj in pijejo veliko raje avstrijske, ktere spodkopujejo že zlo žganje, ktero je ljudem tu toliko škodljivo. Gospod provikar misli, da se utegne kmali avstrijskemu vinu velika kupčija v srednjo Afriko odpreti.“ Za té zeló vroče kraje bi utegnil naš rezni dolenec, kar ga je dobre sorte, posebno zdrav in pripraven biti; tudi voznina do Tersta znaša manj kakor iz Dunaja. Prav bi bilo, da bi tudi mi Krajci od srednje Afrike kakošen dobiček imeli. Le dobrega blaga je treba, in pa moža za tako započetje. — Hvala Bogu! V nedeljo ponoči in v pondeljek je pomočil pohleven dežek žejno zemljo tudi pri nas prav dobro; nadjati se sedaj moremo dovelj klaje za ubogo živinico, pa tudi, če kakošna posebna uíme ne pride, dober kup kruha.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. Po cesarskem patentu od 27. aprila t. l. bo novi denar od 1. novembra 1858 edini postavni dnar v celem cesarstvu. 1. dan julija 1858 ima tako imenovan šajn v celem cesarstvu nehati. Ob enem so presvitli cesar milostljivo pripustili, da se more vsake sorte, papirnat in drugi dnar, kateri je bil od leta 1848 izdan, če tudi od ministerstva že preklican, še zmenjati, toda samo do 1. julija (malega serpana) t. l. Več o tej postavi drugikat. Marsikdo ima morebiti še kak tak preklican dnar, zlasti papirnat, ki ga bo sedaj še lahko brez vse zgube spečal.

— Brati in slišati je, da bodo šli sv. Oče papež na Dunaj presvitlega cesarja obiskat.

— Govorjenje je, da bo dana kmali nova postava za županije. Prav bo za vladne zadeve, kakor tudi za srenjsko gospodarstvo, ker bo sedanji začasni stan nehal, ko bo prišla nova stanovitna srenjska postava.

— C. k. pravosodno ministerstvo je dogovorno z ministerstvom notranjih opravil ukazalo, da se odslej kaznjenci, kateri so zavoljo kakega pregreška za več kakor eno leto v ječo obsojeni, ne bodo v deželnih kaznovavnicah, temuč v jetnišnicah tistih sodnij pokorili, ktere jih obsodijo.

— „A. A. Z.“ piše: Dalj časa se posvetuje na Dunaju zbor pravoslavcev zastran preuredbe naše civilne pravde. Kakor je slišati, bodo te posvetovanja skorej dokončane. Osnutek postave, ki bo iz teh posvetovanj izviral, bodo dobili potem pravoslovskie družtva in učeni natisnjen v pretres in potem ga bodo še enkrat pretresovali v posebnem zboru. Te posvetovanja so zanimive, ker ima iz njih postava za civilno pravdo izvirati, ktera bo po celem cesarstvu veljavnost imela.

— Slovanska beseda 27. aprila se je, kakor pišejo „Slov. Noviny“ v vsakem ozéru prav dobro obnesla. Sperlnova sôba je bila tako polna poslušavcov, da jih precej ni prostora več imelo. Godbe kakor tudi spévi so bili izvrstni. Péla je tudi žl. gospodična Irena Fichtenau-ova, Ljubljancanka.

— „Fr. Blatt“ piše: Nemška pravlica pravi, da se nam je v sredi tega mesca hudega mraza bati, namreč 12., 13. in 14. maja kakor o godovih sv. Pankracia, Servacia in Bonifacia. Skušnja učí, da ljudska vera, ktera se na narurne razmére opéra, ni vselej prazna. Stari pregovor: „Pankraci, Servaci in Bonifaci so trije ledeni možje“ in „po sv. Servaciju ni več mraza in po sv. Bonifaciju ni več snega“ ima tudi kaj v sebi. Profesor Mädlér je preiskoval v Berlinu vreme od 86 let, in najdel je, da je imenovane dni res nekoliko menj toplo. Mädlér misli, da pride to odtod, ker se začne ta čas v severo-izhodnih deželah Evrope sneg tajati in merzel sever začne pihati, kterege pa v letih 1856 in 1857 ni bilo.

Iz Ogerskega. Iz vesprimske okrajine se slišijo velike tožbe, da se ljudstvo v deželi, kjer je vino doma, od dné do dné huje žganja poprijema. V mali srenji Ny. ktera ima 600 prebivavcov, popijejo, kakor nek kerčmar sam terdi, v letu 150 do 200 veder žganja, vina pa komaj 30 do 40 veder!

Iz Moravskega. V nekterih krajih pridelajo na Moravskem veliko sadja, ktero posušé, ker ga ne morejo prodati. Prigodilo se je že večkrat, da so lakomni kupci in barantači popolnoma dobrega posušenega sadja nakupili in, da bi več dobička imeli, ga tako z vodo namočili, da se ga je cele vozove v Ameriko namenjenega spridilo. Ker tako ravnanje lahko cele kraje, kjer imajo veliko sadja, obpošteno ime dene, so dale gosposke na znanje, da se bodo take goljufije in hude dobičkarije oestro kaznovale.

Iz Rusije. Zopet je pét okrajin se izreklo za oprostenje kmetov, namreč: Novgorod, Kazan, Kostroma, Rézan in Astrakan.